

۲۰۲ مه گڼه - نهم کال - ۱۴۰۱ ه.ش - زمري

Higher Education Weekly

د لوړو زده کړو وزارت د رهبري شورا ناسته ترسره شوه

د لوړو زده کړو وزارت رهبري شورا ناسته، د دغه وزارت سرپرست وزير الحاج مولوي عبدالباقي حقاني په مشرۍ ترسره شوه.

د ناستې په پيل کې د لوړو زده کړو سرپرست وزير د اسلامي امارت له حاکميت وروسته د تېر يوه کال کړنو او لاسته راوړنو ته اشاره وکړه، د تېر يوه کال نيمگړتياوې يې په گوته او په راتلونکي کې يې د نه تکرار په موخه اړوندو مسؤلاتو ته سپارښتنې وکړې.

وروسته له اجندا سره سم د رهبري شورا غړو د دولتي تحصيلي بنسټونو د معياري کولو او خصوصي تحصيلي سکتور پر اصلاح، د افغانستان د کرنيزو علومو او ټکنالوژۍ ملي پوهنتون (انسټو) د ډيپلوم فارمېټ، د تحصيلي مشورتي خصوصي شرکتونو د فعاليت پر څرنگوالي او ځينو نورو موضوعاتو هر اړخيز بحثونه او له قوانينو سره سمې پرېکړې وکړې.

همدارنگه د ځينو موضوعاتو د څېړنې لپاره کمېټې رامنځته شوې، چې د اړوندو موضوعاتو په اړه کره معلومات راټول او په راتلونکي رهبري شورا کې يې وړاندې کړي او ناسته د خير په دعا سره پای ته ورسېده.

کابل ټولې تخنيک پوهنتون کې د خوست او پکتیکا ولايتونو وروستيو زلزلو په اړوند سمینار جوړ شو

د لوړو زده کړو وزارت علمي معین په کابل ټولې تخنيک پوهنتون کې د خوست او پکتیکا ولايتونو وروستيو زلزلو اړوند جوړ شوي سمینار گډونوالو ته وينا وکړه.

په ياد سمینار کې د لوړو زده کړو وزارت علمي معین د وکتور لطف الله خيرخواه لومړی له هغو استادانو مننه وکړه، چې د زلزلې د برسرې په موخه يې خوست او پکتیکا ولايتونو ته سفرونه کړي وو او د داسې سمینارونو دايرول يې گټور وبلل.

دغه راز ښاغلي خيرخواه ژمنه وکړه، چې د يادې پېښې د لا زیاتو څېړلو لپاره به استادانو او تخنيکي ټيمونو ته زمينه برابره کړي، چې خپلې نيمگړې څېړنې بشپړې کړي.

همدارنگه د خوست او پکتیکا ولايتونو ته له کابل ټولې تخنيک پوهنتون څخه تلليو استادانو د وروستيو زلزلو د ستونزو، اغيزو او لاملونو اړوند خپلې څېړنې او د هغې پايلې د غونډې له گډونوالو سره شريکې کړې او د گډونوالو پوښتنو ته يې ځوابونه ورکړل.

هفته نامه تحصيلات عالی

صاحب امتیاز: وزارت تحصیلات عالی
مدیر مسوول: مدیر جان کوټوال
هیأت تحریر: اختر محمد عبیر، محمد اسلم اسلم و ناصر خان شیرزی
خبرنگاران: کاوون رمز، محب الله امیری و قاسم جویا
محل چاپ: مطبعه ریاست نشرات وزارت تحصیلات عالی
جمع آوری مواد: زمري يعقوبی

لوړو زده کړو اونيزه

هفته نامه تحصيلات عالی

شماره دوصد و دوم - سال نهم- اسد - ۱۴۰۱ ه.ش

لوړو زده کړو سرپرست وزير د يوه خبري کنفرانس په ترڅ کې د دې وزارت يو کلنې لاسته راوړنې شريکې کړې

د لوړو زده کړو سرپرست وزير الحاج مولوي عبدالباقي حقاني د يوه خبري کنفرانس له لارې د دې وزارت يو کلنې لاسته راوړنې له رسنيو او هېوادوالو سره شريکې کړې. په همدې تړاو جوړه شوې غونډه چې د ۱.۱.۱ د رسنيو مرکز د غونډو په تالار کې برابره شوې وه، د لوړو زده کړو وزارت مالي او اداري معين مولوي حافظ محمد حامد حسيب، د وزارت مقام د دفتر رئيس عرفان الله عباد، د لوړو زده کړو وزارت وياند مولوي خالقداد احمد تقی، د وزارت يو شمېر مسؤلينو او د رسنيو استازو گډون کړی و. د لوړو زده کړو سرپرست وزير مولوي عبدالباقي حقاني د ياد خبري کنفرانس پر مهال وويل: «دا چې د يوه هېواد پرمختگ په ښه تحصيل سره کېدای شي؛ نو موږ تر هر بل چا دې برخې ته زياته توجه کوو.»

ښاغلي حقاني له رسنيو سره د لوړو زده کړو وزارت ځينې مهمې لاسته راوړنې شريکې کړې او ويې ويل چې له فتحې وروسته مو ښه له کومو ضايعاتو لوړو زده کړو وزارت او ټول تحصيلي بنسټونه تر خپل کنټرول لاندې راوستل، تر لږ څنډ وروسته لومړی په خصوصي او بيا په دولتي پوهنتونونو کې درسي بهير پيلول، اوسنيو اړتياوو ته په کتلو سره د تحصيلي نصاب بيا کتنه او ترتيب، د ديني اسنادو ارزيايي او معادلت، د سرطاني ناروغيو روغتون رامنځته کول، د ديني مدارسو د اسنادو ارزونه او معادلت، د تدريسي روغتونونو تجهيز او اكمال، د نويو استادانو تقرر، د مسلکي ظرفيت لوړونې په موخه بهر ته د استادانو لېږل او گڼې نورې لاسته راوړنې.

کلسټر تدوين و تهيه نصاب تحصيلی برنامه فوق لیسانس رشته شرعیات پوهنتون بین المللی افغان آغاز شد

کلسټر تدوين و تهيه نصاب تحصيلی برنامه فوق لیسانس رشته شرعیات پوهنتون بین المللی افغان امروز در وزارت تحصیلات عالی آغاز شد. در محفلیکه به همین مناسبت دایر شد، الحاج مولوی عبدالباقي حقانی سرپرست وزارت تحصیلات عالی، دکتور لطف الله خيرخواه معین علمی این وزارت، د عبدالروف فراهی رئیس نصاب تحصيلی، اعضای کمیسیون نصاب تحصيلی، اعضای مسلکی نهاد های تحصيلی مختلف و استادان شرکت نموده بودند. در آغاز محفل عبدالروف فراهی رئیس نصاب تحصیلات عالی وزارت تحصیلات عالی ضمن خوش آمدید به اشراک کنندگان، خواست تا با دقت کامل و حوصله مندی در راستای تهيه نصاب کار نموده تا یک نصاب مفید تهيه گردد. در لحظات اخر محفل داؤد شاه فاروق عضو کمیسیون نصاب تحصيلی در رابطه به پروسه کاری کلسټر یاد شده صحبت کرده، به سوالات اشراک کنندگان پاسخ ارایه نمود.

قابل ذکر است که در این اواخر وزارت تحصیلات عالی روی تدوين و بازنگری نصاب های تحصيلی پوهنځی های طب، ساینس، فارمسی، ویترنری، کمپیوتر ساینس، پنج برنامه تخصصات، سه برنامه فوق لیسانس پوهنتون بین المللی افغان و جدیداً روی نصاب تحصيلی برنامه فوق لیسانس رشته شرعیات پوهنتون بین المللی افغان کار را آغاز نموده است.

پیرامون برنامه یاد شده معلومات همه جانبه ارایه نموده گفت: «بازنگری نصاب در هر کشور یک موضوع ملی و اساسی می باشد، نصاب که مربوط هر کشور باشد، نیازمند به روز رسانی، بازنگری و انکشاف می باشد.»

سپس دکتور لطف الله خيرخواه معین علمی وزارت تحصیلات عالی صحبت نموده گفت: «از آنجایکه نصاب گامی به سوی خودکفایی یک کشور می باشد، نصابی باید تهيه گردد که در آن ارزش های دینی و ملی مدنظر گرفته شده باشد، سطح انتقادات بالای آن کمتر و جوابگویی مشکلات جامعه باشد.» سرپرست وزارت تحصیلات عالی از اعضای کلسټر برنامه فوق لیسانس نصاب تحصيلی شرعیات

د تخار پوهنتون له بيلابيلو برخو څخه څارنه ترسره شوه

د لوړو زده کړو وزارت د خصوصي محصلينو چارو رئيس او ورسره مل پلاوي تخار ولايت ته د کاري سفر په ترڅ کې د دغه پوهنتون د بېلابېلو څانگو او د ۱۴۰۱ کال لپاره د نويو محصلينو د جذب ظرفيت د ارزونې ترڅنگ د تخار والي سره هم ليدنه وکړه. د لوړو زده کړو وزارت د خصوصي محصلينو چارو رئيس انجنير سيد اسماعيل روحاني په داسې حال کې، چې ددې وزارت مالي او حسابي رئيس عبدالباري خېلواک او د لوړو زده کړو وزارت د محصلانو د خدماتو د همغږۍ آمر انجنير ويس الدين بريالي هم شتون درلود، د تخار پوهنتون د علمي کړنو د څرنگوالي، د کانکور له لارې د نويو محصلانو د جذب اداري ظرفيت او د تخار پوهنتون ستونزې له نژدې څخه وليدې. ياد پلاوي په تخار ولايت کې د خپل دوه ورځني سفر په ترڅ کې، د پوهنتون له بېلابېلو فعاليتونو څخه کتنه وکړه او د علمي او اداري فعاليتونو د ښه والي او چټکتيا او د وزارت د تقنيني اسنادو د تطبيق په اړه د تخار پوهنتون مسؤلينو ته لازمي لارښوونې وکړې. همدا راز ياد پلاوي د تخار پوهنتون د مشرتابه، استادانو او کارمندانو سره په ناسته کې د پوهنتون په علمي چاپيريال کې د اسلامي او ملي ارزښتونو په رعايت، د لوړو زده کړو وزارت د پاليسيو او برنامو د تطبيق او په تخار پوهنتون کې د محصلانو د جذب د څرنگوالي په اړه خبرې وکړې. په همدې ترتيب د لوړو زده کړو وزارت پلاوي د لا زياتي همغږۍ او په ياد ولايت کې د تحصيلي جريان څخه د ولايت د مقام ملاتړ په موخه د تخار والي الحاج محمد اسماعيل راسخ سره وکتل. په دې کتنه کې دواړو خواوو د هېواد په پرمختگ او ابادۍ کې د تحصيل پر ارزښت او د هېواد د لوړو زده کړو د بنسټونو د پياوړتيا په اړه خبرې وکړې.

د تخار والي الحاج قاري محمد اسماعيل راسخ دغه ولايت ته د لوړو زده کړو وزارت د پلاوي له راتگ څخه د خوښيو څرگندولو ترڅنگ د تخار ولايت د تحصيلي سکتور د پياوړتيا او پراختيا په برخه کې د هر ډول همکاري ډاډ ورکړ.

قرار است از آب های فاضل آب غیر متمرکز بعد از تصفيه برای آبیاری استفاده صورت گیرد

معین مالی و اداری وزارت تحصیلات عالی، پرنټیشن مؤسسه پیام نو در رابطه به سیستم تصفیه ۹۵٪ آب فاضلاب غیر متمرکز برای آبیاری را اتمام نمود.

طی این پرنټیشن مسئولان مؤسسه یاد شده در رابطه به موضوعات تخنیکي سیستم و اهمیت تصفیه آب فاضلاب برای آبیاری، معلومات همه جانبه ارایه نمودند.

سپس مولوی حافظ محمد حامد حسيب معین مالی و اداری وزارت تحصیلات، سیستم یاد شده را در قسمت آبرسانی و سرسبزی نهاد های تحصيلی مؤثر خوانده، بر تطبيق این سیستم تاکید نمود.

قابل ذکر است که مؤسسسه یاد شده طرح خویش را در رابطه به تصفیه آب فاضل آب و حفر چاه های عمیق با این معینیت شریک ساخته بود.

دیزاینر: هادی قدیری
مصحیح: الفت الله حکیم
تیراز: ۲۵۰ نسخه
سال تاسیس: ۱۳۹۱ خورشیدی

شماره تماس: ۰۲۰۲۵۰۰۶۹۶
وب سایت وزارت: www.mohe.gov.af
آدرس الکترونیکی: ministrymohe@gmail.com

سرليکنه

له فتحې ورسته د تېر يوه کال د لاسته راوړنو او فعاليتونو څخه د خلکو خبرولو او پوښتنو ځوابولو په موخه د لوړو زده کړو وزارت مسؤلانو د ۱.۱.۱ له پالیسۍ سره سم د دولت د رسنيو په مرکز کې خبري کنفرانس وړاندې کړ.

د ۱.۱.۱ همېشه خپل فعاليتونه له خپل ولس سره شريک کړي او دا د عادل نظام نښه ده چې خپل ملت ته د دولت د کړنو په اړه کره معلومات ورکوي، هېڅ کار د پردې تر شاه نه کوي او همېشه د خپلو کړنو په اړه د ولس حساب او کتاب ته تيار دی.

د لوړو زده کړو سرپرست وزير الحاج مولوي عبدالباقي حقاني د لوړو زده کړو وزارت د تېر يوه کال عمده لاسته راوړنو ته اشاره وکړه او ويې ويل: «د فتحې پر مهال له هر ډول زبان او ضايعاتو پرته ټول تحصيلي مرکزونه مور ته تسليم شول او له هماغه ورځې مو د افغانستان د تحصيلي نظام د پرمختگ او معياري کولو لپاره لاسونه رابډ وهل، چې له نېکه مرغه په دغه ډگر کې گڼې لاسته راوړنې لرو.»

په يوه هېواد کې له داسې لوی انقلاب او د نظام له بدلون وروسته په کمه موده کې د ټولو ادارو فعالول او په پښو درول د حاکمانو صادقانه کار او هلو ځلو ښکارندويي کوي. د دغو ادارو له ډلې يو هم لوړو زده کړو وزارت و، چې ډېر ژر يې ټول تحصيلي بنسټونه د زده کړيالانو پر مخ پرانيستل او زده کړې يې روانې وساتلې.

دا چې لوړو زده کړو وزارت په هېواد کې د ملا د تير حيثيت لري، د هېواد د ودانولو لپاره علمي او مسلکي کادرونه روزي او د کار بازار لپاره متعده او متخصصه انرژي وړاندې کوي، نو د لوړو زده کړو وزارت مسؤلانو د همدې حيثيت په درک کولو سره د افغانستان د تحصيلي نظام لپاره د بنسټيزو کارونو هڅې پيل کړي دي.

په درنښت اداره

نوي سیرت

ترتيب: مديران کوټوال

د نوي ژوند جوړښت پاتې برخه
د اسلام ملاتړ تړون

لکه څنگه چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د مسلمانانو په مینځ کې د وروې تړون وټاوه، یو بل تړون یې هم د مسلمانانو په مینځ کې لاسلیک کړ تر څو د جاهلیت د زمانې ټولې انګېزې او رېښې پرې او د جاهلیت د زمانې رواجونه د تل لپاره له مینځه یوسي، چې دغه تړون په لاندې ډول دی:

۱- دا د محمد صلی الله علیه وسلم له لورې د ټولو مسلمانانو او مؤمنانو قریبش دي او که د یثرب یا هغه چې له نورو ځایونو ورسره ملګري شوي او د جهاد ملا یې ورسره تړلي مشترکه لیکنه ده.

۲- دوی له ټولو انسانانو پرته جلا یو امت دی. قریب مهاجرین به د خپل پخواني نظام په رڼا کې خپل منځي دیتونه ورکوي او له نورو مسلمانانو څخه د بندپانانو راخوشې کولو لپاره به د انصاف او عدل په رڼا کې فدیې ورکوي.

۳- مؤمنان به هېڅ بې وښي او نا توانه د فدیې او دیت په ورکولو کې له کومک څخه نه بې برخې کوي.

۴- ټول لاسونه به د ظالم په ضد یو مټ وي، که څه هم وران کاری له دوی څخه وي.

۵- مؤمن به د کافر په بدل کې مؤمن نه وژني او نه به د کوم مؤمن په خلاف د کوم کافر ملاتړ کوي.

۶- د خدای پناه یوه ده، چې یو بې وسه مؤمن د خدای لپاره چاته پنا ورکړه ټول به یې مني.

۷- کوم یهودیان چې زمونږ ملګري شول، نو مونږ یې ملاتړي یو او د نورو مسلمانانو په شان یې گڼو.

۸- د مؤمنانو روغه یوه ده، هېڅ مؤمن به د جهاد په دوران کې په خپل سر د نورو مسلمانانو له مشورې پرته روغه جوړه نه کوي.

۹- مؤمنان په هغه څه کې برابر شریک دي، چې د خدای په لار جهاد کې د وینو په قیمت ترلاسه کړي وي.

۱۰- د هېڅ مشرک قریب مال او سر ته به څوک پناه نه ورکوي او نه به یې له کوم مسلمان څخه څوک ژغوري.

۱۱- که څوک مسلمان ووژني او شاهدان موجود شي، نو باید ووژنکی قصاص شي او که د مقتول ورته یې وپنځې، غفه ورته کېدای شي.

۱۲- ستاسې په مینځ کې که هر ډول شخړه راشي فیصله به یې په الله او رسول سره کوئ.

په ټولنه کې د معنویاتو اغېزه

د همدغه پیاوړي حکمت او ژور فکر په رڼا کې رسول الله (صلی علیه وسلم) د نوي ټولني بنسټونه کېښودل، دا اغېزمن قدم د هغې معنوي روزنې له برکته پورته شو، چې د رسول الله (صلی علیه وسلم) د نږدې ملګرتیا له کبله د هغه پاکو ملګرو ته ور په برخه شوی و. رسول الله صلی علیه وسلم به تل د دوی د پالنې، روزنې، د نفسونو د ورځو مخ یې په بل لور واړاوه.

اوونېزې قدرمنو لوستوونکو په تېره اوونیزه کې مو درته د روغتیا په اړه معلومات وړاندې کړي وو، پاتې معلومات یې په دې گڼه کې در سره شریکه وو.

۵۱: تل کوشش کوه چې شنو ځایونو، باغونو او کروندو ته ورشي، ځکه چې شنو ځایونو، باغونو او کروندو ته ورتلل دې د سترگو دېد قوي کوي او کله چې دې د سترگو دېد قوي او غښتلی وو، نو د بدن هره برخه به دې غښتلي او قوي وي.

۵۲: تل کوشش کوه چې سترگې له بدو او بد کتلو وساته، ځکه بد کتل دې د گناه مرتکب کوي او کله چې د گناه مرتکب شوي نو بیا درته د مرضونو مخه کېږي او کله چې د مرضونو درته مخه شوه نو هو بهو دې بدن کمزوری کېږي.

۵۳: تل کوشش کوه چې سترگې له بد نظره په امان کې وساته، ځکه چې سترگې له بد نظره په امان کې ساتل پر ښایسته او پر نظر ساتي او له بد نظره په امان کې نه ساتل سترگې کم ښایسته او کم نظره کوي.

۵۴: تل کوشش کوه چې په خپلو سترگو کې رانجه استعمال کړي، ځکه

نبي علیه السلام فرمایي: رانجه استعمالول له سترگو گردونه لري کوي او وینښته راشنه کوي.

۵۵: تل کوشش کوه چې په کل کې هغه لارې چارې ترسره کړه چې سترگو ته دې فایدي رسوي.

۵۶: تل کوشش کوه چې په کل کې له هغه لارو چارو ځان وساته چې سترگو ته دې تاوان رسوي.

۵۷: تل کوشش کوه چې خپل غاښونه پاک او ستره وساته، ځکه غاښونه پاک او ستره ساتل دي غاښونه قوي کوي او کله

چې دې غاښونه قوي وو نو ډوډۍ ښه میده کولای شي او کله چې دې ډوډۍ ښه میده کړه نو په معدده ښه اغېز کوي

او کله چې په معدده ښه اغېزه وشي نو صحت ته ډېره فایده رسیږي.

۵۸: تل کوشش کوه چې مسواک

د موضوع شننه

لیکوال: انجینر محمد اسلم اسلم

غاښونو روغ، تندرسته او ښکلي ساتل دې د خولې د ښکلا او د بدن د خلا ضمانت کوي.

۶۶: تل کوشش کوه چې حاجت د ضرورت پر مهال سمدستي خپل اودس ماتوه او خپل ضرورت پوره کوه، ځکه چې د قضاء حاجت ځنډول د گردو، معدې او اعصابو ناروغۍ پيدا کوي.

۶۷: تل کوشش کوه چې په اوداسه کې وگرځي، ځکه چې په اودس کې گرځیدل دې د دنیاوې او اخروې ښیگڼو سبب کرځي.

۶۸: تل کوشش کوه چې څنگه در باندې غسل اوخته نو سمدستي غسل کوه ځکه چې سمدستي غسل کول دې بدن قوي او صحت ښه کوي.

۶۹: تل کوشش کوه چې د لوبښې سر پټ وساتې ځکه چې دا مسنون عمل دی او د مسنون عمل په اجرا کولو سره گڼې فایدي لاسته درځي.

۷۰: تل کوشش د خوراک څښاک اجناس پاک وساته، ځکه چې د خوراک څښاک اجناس پاک ساتل دې بدن ته فایدي رسوي.

۷۱: تل کوشش کوه چې د خوراک او څښاک شیان له گردونو او ډورو څخه بچ ساته، ځکه له گرد او غبار څخه پاک خوراک څښاک دې صحت ته فایده او بدن ته گټه رسوي.

۷۲: تل کوشش کوه چې په ورځ، دوه درې او یا هم په اونۍ کې یو ځل غسل کوه، ځکه چې غسل کول بدن ته فایدي رسوي.

۷۳: تل کوشش کوه چې خپل لباس او جامې پاکې وساتي، ځکه چې لباس او جامه پاک ساتل مو په اروا ښه اغېزه کوي او کله چې مو اروا ارامه او پر سکونه وه نو خود بخوده مو بدن ښه کیږي او صحت مو قوي کیږي.

۷۴: تل کوشش کوه چې خپل نظافت پاک وساتي، ځکه پاک او نظیف انسان الله جل جلاله خوښوي.

استعمال کړي، ځکه چې د مسواک په استعمالول سره ډېرې فایده حاصلیږي.

۵۹: تل کوشش کوه چې برس هم وکاروي ځکه چې برس کارونه هم غاښونو ته فایده رسوي.

۶۰: تل کوشش کوه چې د نصواریو په شمول له هر نشه یې توکې څخه ځان وساته، ځکه نشه دې بدن ضعیفه وي او غاښونه دې خرابه وي.

۶۱: تل کوشش کوه چې له ډوډۍ وروسته خپل غاښونه د مسواک، برس او یا بلې وسیلې سره پاکوه. ځکه له ډوډۍ وروسته د غاښونو پاکول گڼې فایدي لري.

۶۲: تل کوشش کوه چې له ویده کیدو وړاندې او وروسته خپل غاښونه د مسواک په وسیله پاکه وه، ځکه چې نبي علیه السلام به هم له ویده کېدو وړاندې او وروسته مسواک استعماله وه، له ویده کیدو وړاندې او وروسته مسواک استعمالول گڼې فایدي لري.

۶۳: تل کوشش چې غاښونه له هر قسم ناولتیا نه وساتي، ځکه چې هر قسم ناولتیا دې د غاښونه هر قسم ناروغی زیږه وي.

۶۴: تل کوشش کوه چې له مسواک وروخوا بل لرگی یا ډگی په خوله او غاښونو کې مه وهه، ځکه چې دا دې غاښونو ته زیات نقصان پیښه وي.

۶۵: تل کوشش کوه چې خپل غاښونه روغ تندرسته او ښکلي وساتې ځکه چې د

اعلانات کادر علمی پوهنتونها و مؤسسات تحصيلات عالی وزارت تحصيلات عالی طی ربع دوم ماه سرطان ۱۴۰۱

ترتيب کننده: زمري يعقوبی

د کابل پوهنتون علمي کادري بستونو اعلان!

د کابل پوهنتون لومړي ځل لپاره په لاندې څانگه کې د ۱۴۴۴ هـ ق کال لپاره د دوکتورا، ماسټرۍ او لېسانس په کچه علمي کادرونو ته اړتيا لري:

- د بهرنیو ژبو او ادبیاتو پوهنځی:
- ترکي ډیپارټمنټ (۱) بست نارینه.
- چینایي ډیپارټمنټ (۱) بست ښځینه.
- اسپانیوي ډیپارټمنټ (۲) بست (۱) نارینه او (۱) ښځینه.
- فرانسوي ډیپارټمنټ (۲) بسته ښځینه.
- آلماني ډیپارټمنټ (۱) بست ښځینه.

عربي ډیپارټمنټ (۱) بست ښځینه د دوکتورا، ماسټرۍ.

انگلیسي ډیپارټمنټ (۷) بسته (۴) نارینه او (۳) ښځینه (د دوکتورا او ماسټرۍ).

روسي ډیپارټمنټ (۱) بست ښځینه د دوکتورا او ماسټرۍ.

داوطلبان کولای شي، چې د ۱۴۴۴/۱/۸ هـ ق څخه تر ۱۴۴۴/۱/۳۰ هـ ق نېټې پورې یادو علمي کادري بستونو ته د نوم لیکنې په موخه خپلې غوښتنپانې ډکې، د نمر و اصل ترانسکرېپټ او د همدې اعلان کاپي دې د وزارت له وېبپاڼې څخه ترلاسه کړي او د خپلې تذکرې له کاپي سره دې اړونده پوهنتون ته وسپاري

د کابل پوهنتون علمي کادري بستونو اعلان!

د کابل پوهنتون بیا ځل لپاره په لاندې څانگه کې د ۱۴۴۴ هـ ق کال لپاره د دوکتورا، ماسټرۍ او لېسانس په کچه علمي کادرونو ته اړتيا لري:

- د کرنې پوهنځی:
- طبیعی منابعو او ځنگلداري ډیپارټمنټ (۳) بسته نارینه استادانو لپاره.
- اګرانومي ډیپارټمنټ (۲) بسته نارینه استادانو لپاره.

د معلوماتي تکنالوژي او مخابراتي پوهنځی: مخابراتي انجنیري ډیپارټمنټ (۲) بسته نارینه استادانو لپاره.

ساینس او معلوماتو انجنیري ډیپارټمنټ (۳) بسته (۲) نارینه او (۱) ښځینه استادانو لپاره.

د عامه پالیسي او اداره پوهنځی: عامه اداره ډیپارټمنټ (۱) بست نارینه استادانو لپاره.

عامه پالیسي ډیپارټمنټ (۱) بست ښځینه استادانو لپاره.

پراختیا مدیریت ډیپارټمنټ (۱) بست ښځینه

استادانو لپاره. د انجنیري پوهنځی:

انرژي انجنیري ډیپارټمنټ (۱) بست دنارینه استادانو لپاره.

داوطلبان کولای شي، چې د ۱۴۴۴/۱/۸ هـ ق څخه تر ۱۴۴۴/۱/۱۷ هـ ق نېټې پورې یادو علمي کادري بستونو ته د نوم لیکنې په موخه خپلې غوښتنپانې ډکې، د نمر و اصل ترانسکرېپټ او د همدې اعلان کاپي دې د وزارت له وېبپاڼې څخه ترلاسه کړي او د خپلې تذکرې له کاپي سره دې اړونده پوهنتون ته وسپاري

عنوان: پروژه اعمار (۳۰) باب تشناب در بلاک دوم اداری پوهنتون تعلیم وتریبه کابل:

شماره دعوت به داوطلبی: KE-۱۴۰۱-NCB/۰۱-U/W

پوهنتون تعلیم وتریبه کابل از تمام داوطلبان واجد شرایط دعوت می نماید تا در پروسه داوطلبی پروژه اعمار (۳۰) باب تشناب در بلاک دوم (اداری) پوهنتون تعلیم وتریبه کابل اشتراک و یک نقل شرطنامه درحافظه یا فلش دسک به طور سافت از امریت تهیه و تدارکات، پوهنتون تعلیم و تربیه کابل بدست آورده، آفرهای خویش را مطابق شرایط مندرج شرطنامه و طبق طرز العمل تدارکات طور سربسته از تاریخ نشر اعلان الی مدت (۲۱) روز تا ساعت (۱۰) قبل از ظهر به امریت تهیه و تدارکات پوهنتون تعلیم وتریبه کابل واقع افشارچهاراهی شمع، ناحیه (۵) کابل - افغانستان ارایه نمایند. آفرهای نا وقت رسیده و انترنیټی قابل پذیرش نمی باشد. تضمین آفر به شکل تضمین بانکی مبلغ ۲۹،۴۹۴ بیست و نوهزارو چهارصدو نود چهار افغانی بوده و جلسه آفرگشایی ساعت (۱۰) قبل از ظهر در امریت تهیه و تدارکات پوهنتون تعلیم وتریبه کابل تدویر می گردد.

قابل ذکر است که در صورت هرگونه تناقض میان نسخه الکترونیکی و فزیک شرطنامه، نسخه صادره مهرشده اداره مدار اعتبارمی باشد.

اعلان بست کادر علمی تعلیم و تربیه کابل!

پوهنتون تعلیم و تربیه برای بار اول در سال ۱۴۴۴ هـ ق در رشته های ذیل به سوبه دوکتور، ماسټر و لېسانس به کادر های علمي جدید ضرورت دارد.

پوهنځی کمپیوتر ساینس: ډیپارټمنټ تکنالوژي معلوماتی (۱) بست - برای ذکر.

متقاضیان از تاریخ ۱۴۴۴/۱/۹ هـ ق الی ۱۴۴۴/۱/۲۰ هـ ق درخواستي شمولیت در کادر علمي خویش را ضم اصل ترانسکرېپټ نمرات، کاپي همین اعلان از وب سایت وزارت، و کاپي تذکره تابعیت به پوهنتون مربوطه تسلیم نمایند.

اعلان کادر علمی پوهنتون شیخ زاید (خوست)!

پوهنتون شیخ زاید (خوست) در سال ۱۴۴۴ هـ ق برای بار اول در رشته های ذیل به سوبه دوکتور، ماسټر و لېسانس به کادر علمي جدید ضرورت دارد.

پوهنځی: اقتصاد. ډیپارټمنټ مالی و بانکی (۱) بست.

پوهنځی: وترنری. ډیپارټمنټ پری کلینیک (۱) بست.

پوهنځی: زبان و ادبیات. ډیپارټمنټ عربی (۱) بست.

پوهنځی: انجنیری. ډیپارټمنټ سیول (۱) بست.

ډیپارټمنټ علوم تخنیکي (۱) بست. ډیپارټمنټ برق (۲) بست

پوهنځی: طب. ډیپارټمنټ داخله عمومی (۲) بست (۱)

بست مضمون انتانی و (۱) بست مضمون داخله.

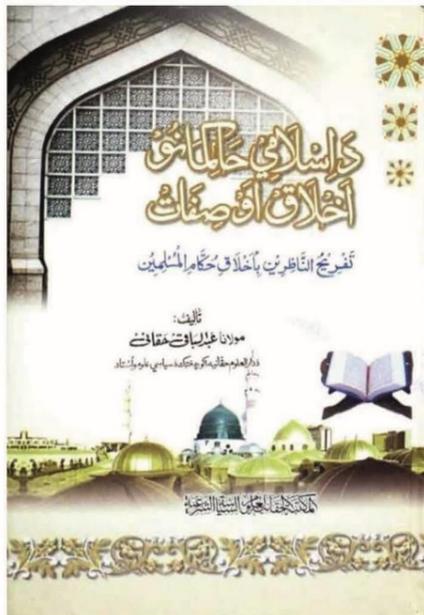
ډیپارټمنټ اناتومی، هستولوژی و امبریولوژی (۱) بست مضمون هستولوژی. ډیپارټمنټ مایکروبیولوژی، پرازیتولوژی و طب عدلی (۱) بست مضمون پتالوژی.

ډیپارټمنټ مایکروبیولوژی، پرازیتولوژی و طب عدلی (۱) بست مضمون پتالوژی.

ډیپارټمنټ فزیالوژی، بیوشیمی و بیوفزیک (۱) بست مضمون فزیک طبی و بیوفزیک.

متقاضیان از تاریخ ۱۴۴۴/۱/۱ الی ۱۴۴۴/۳/۱۱ درخواستي شمولیت در کادر علمی خویش را ضم اصل ترانسکرېپټ نمرات، کاپي همین اعلان از وب سایت وزارت، و کاپي تذکره تابعیت به پوهنتون مربوطه تسلیم نمایند

اسلامي حاکم ته د سینې ارزښت

علامه شیزري رحمه الله ليکلي دي: د بخښنې ځانگړنه پاچا او واکمن سره ډېره مناسبه ده، ځکه چې د دې ځانگړنې د شتون په صورت کې بشپړه او هر اړخيزه ښکېنه وي، ځکه چې کله پاچا کوم کس ته په تېروتنې سره سزا ورکړي او د تېروتنې او لغزش مقابله وکړي او په لږ جرم سره مجرم ته سزا ورکړي او د لوی جرم نه تېر نه شي؛ نو په دې صورت کې د ده اخلاق خراب شي او باطن يې فاسد شي.

علامه ثعالبي رحمه الله ليکلي دي: بخښنه کول د ډېرو ښو اخلاقو له جملې نه دي او پاچاهانو ته هم په هماغه مهال او هم راتلونکي کې گټور تماميږي.

د امام شافعي رحمه الله وينا

امام شافعي رحمه الله ويلي دي: ۱- کله چې ما يو چا ته بخښنه کړې او دښمني مې ورسره نده کړې؛ نو زما ځان د تربگنيو او پريشانو څخه په کرار وي.

۲- کله چې مې دښمن راسره مخامخ شي؛ نو زه ورته سلام واچوم او د ده له شر نه ځان په سلامتو سره ساتمه.

۳- چا سره چې مې جوړه هم نه وي، سر بېره په دې هم د خوښۍ داسې څرگندونه ورته کوم گواکې چې زما زړه کې د ده محبت ښه خوندي دي.

۴- ټول خلک او په ځانگړې توگه حسد کوونکي ناروغان دي او درملنه يې په پراخه تندي ورسره چلند او د دوی نه اړخ ته کېدلو کې د محبت ختمېدل دي.

د علامه ثعالبي رحمه الله وينا

علامه ثعالبي رحمه الله ليکلي دي: دا ځکه چې کله د وخت حاکم دا ځانگړتيا ولري، چې دا د خپلو ملگرو او چارواکو تېروتنو ته بخښنه کوي، د دوی پړه او خطا داسې وي، چې هغه د ده په حکومت کومه طعنه او عيب نه وي، نه دا پړه د ده د حيا سپکاوی وي او نه دوی د حاکم راز برېښه کړې وي (د وخت حاکم ذکر شوي درې جرمونه نه معاف کوي)؛ نو بيا د دوی محبت د خپل حاکم او مشر سره زيات شي او د دوی خواخوږي ورسره

ليکوال: الحاج مولوي عبدالباقي حقاني

۲- کوم ځای کې، چې د تورې کارونه اړين وي او هلته سخا وکارول شي؛ نو دا دومره ضرري ده لکه د سخا په ځای کې، چې توره وکارول شي. يو شاعر ويلي دي: د نرمښت کولو خپل ځای وي، که د جگړې په وخت کې درنه د نرمۍ غوښتنه وشوه؛ نو دلته به نرمښت نه کوي، دا د نرمۍ ځای نه دی، ځکه د جگړې په ډگر کې نرمي کول ارزښت نه لري او بې ځايه علم جهل وي، له همدې امله د جگړې په وخت کې زغم کوونکی ناپوه او جاهل دی.

د بخښنې او تېرېدنې پولې

بخښنه د حاکم لپاره اړينه ځانگړنه ده، خو بخښنه کول بيا ځان ته پوښي لري.

امام راعب اصفهاني رحمه الله ليکلي دي:

بخښنه کول په هغه صورت کې مستحب دي، چې ضرر او نقصان عفوه کوونکي پورې خاص وي (شریعت او نورو خلکو ته پکې ضرر او نقصان نه وي) لکه يو شخص د ده مال واخلي يا ده ته ښکښل وکړي او کله چې د مجرم د جرم ضرر شریعت او يا يو جماعت د مسلمانانو ته متوجه وي، که چېرته په دې

په هغه ځايونو او حالاتو کې به بخښنه کېدای شي، چېرته چې مصلحت وي او که مناسب نه وي؛ نو بيا به بخښنه نه شي کېدای. ځينې پوهانو ويلي دي: ستا له لورې بخښنه او ځان ناگاره کول دې د دې سبب نه شي، چې خلک ستا پر وړاندې زور او سپين سترگي شي او تا ته د تکليف رسولو لامل شي، ځکه چې خلک په دوه ډوله دي.

يو ډول هغه خلک چې د عقل خاوندان وي، که جرم ترې وشي او بيا پرې ورتل شي؛ نو دا ملامتيا او رټل ورته بسنه کوي. دوه ډول هغه خلک دي، چې ناپوهان وي، وهلو او ترټنې ته اړ وي (بې د وهلو او سرزنش څخه نه اصلاح کېږي).

د متنبې رحمه الله وينا

۱- کله چې ته د يو پتمن انسان درناوی وکړي؛ نو ته د ده مالک وگرځېدې (د مريي په شان به ستا تابع وي) او که ته د سپک انسان عزت وکړي؛ نو تا د ده په سرغړونې کې نوره اضافه هم وکړه.

۱- صفح يا مخ گرځول د احسان څخه نه بيلدونکې ده او احسان لويه درجه د ايمان ده.

۲- د تېرېدنې له برکته د ټولنې د غړو ترمنځ د ورورولۍ اړیکې قوي کېږي او د دوی ترمنځ محبت او يو والی پيدا کېږي.

۳- هغه امت چې ډېری برخه يې د دې ځانگړتيا څخه برخمن وي؛ نو دا په دنيا او آخرت کې نيکمرغه امت دی او دا د الله تعالی ستره لورونه ده چا ته، چې يې خوښه شي ورکوي يې.

۲۰- په مقتضی د حال سره کار کول په راتلونکې گڼه کې...

چگونه مطالعه کنیم تا ذهن نشین شود

نویسنده: لطیف آرش

چگونه مطالعه کنیم؟

این پرسشی است که اکثراً از سوی متعلمین مکتب و دانش جویان پوهنتون و مطالعه کنندگان آزاد مطرح می شود. برای یافتن پاسخ درست آن پژوهش گران عرصه آموزش و پرورش کتاب ها و مقالات زیادی نوشته کرده است. روش های گوناگون از سوی دانش مندان ابداع گردیده است، در این مقال تلاش خواهیم کرد تا به این پرسش پاسخ قناعت بخش پیدا کنیم.

علاقه و ذوق خویش را بشناسید

در جریان مکتب و یاهم پوهنتون همه ما و شما به مضمون و یا مضامین خاص علاقه ویژه داریم، درس های همان مضمون مشخص را به درستی می خوانیم و کارخانگی های آن را به صورت منظم انجام می دهیم، و برعکس تعدادی از مضامین را اصلاً دوست نداریم و حتا از مضمون و مدرس آن نیز خوش ما نمی آید. هر انسان به رشته های مشخص علاقه دارد و از تعدادی رشته های مشخص متنفر می باشد عوامل متعددی جامعه شناختی و روان شناختی در این عشق و تنفر وجود دارد.

در ابتدا باید علاقه و ذوق خویش را بشناسیم و بدانیم که به کدام یکی از رشته های علوم علاقه مند هستیم و در این راستا باید خانواده های ما نیز ما را یاری برساند و به طور دومدار ما را تشویق و ترغیب نماید، اما متاسفانه در افغانستان اکثریت خانواده ها از این امر مهم غافل اند. فیصدی بلند از خانواده ها اصلاً نمی دانند که اطفال شان در کدام صنف درس می خوانند و به کدام مضامین علاقه ندارند و چرا. بعد از به اتمام رسیدن دوره مکتب و آمادگی برای ورود به پوهنتون ها یکی از مهم ترین وسرنوشت ساز ترین مرحله های زندگی هر انسان به شمار می رود، متعلمین موفق در دوره مکتب رشته مورد علاقه اش انتخاب و برای کامیاب شدن در همان رشته تلاش می کنند. اما برعکس تعدادی زیادی از متعلمین در دوره مکتب به خصوص در صنوف دهم، یازدهم و دوازدهم در مورد رشته مورد علاقه خویش فکر نمی کنند و یا به عبارت دیگر اصلاً رشته مورد علاقه بی ندارند، این ها به صورت تصادفی تعدادی از رشته ها را انتخاب می کنند و یاهم از طرف فامیل رشته های مشخص بالای شان تحمیل می شوند. زمانی که شما به رشته مورد علاقه تان کامیاب نمی شوید و یاهم رشته مورد علاقه ندارید، در جریان تحصیل نه تنها به مطالعه آثار افاقی در رشته خویش نمی پردازید بلکه چپتر های که از سوی اساتید برای تان معرفی می شوند را نیز به صورت درست نمی خوانید.

ماهانه خانواده های افغان برای همه چیز پول وجود دارد، اما برای خرید کتاب و مجله اصلاً پول وجود ندارد. چرا؟ در پهلوی سایر عوامل، عامل فرهنگی نقش اساسی در این راستا ایفا می کند، اکثریت خانواده های افغان مصرف پول بالای کتاب را یک مصرف اضافی می دانند و مصرف پول بخاطر خرید کتاب کودکانه را مصرف نهایت اضافی می دانند، بنا در ابتدا باید فرهنگ خریدن کتاب در خانواده های افغان ترویج شود.

زمانی می توانیم مطالعه را به یک فرهنگ مبدل کنیم که عادت خریدن کتاب را به وجود بیاوریم، باید برای متعلمین مکتب از سوی خانواده و اساتید مکتب درباره فواید داشتن کتاب، خواندن کتاب و داشتن یک کتاب خانه کوچک و فواید مطالعه به طور دوامدار گفته شود تا این مساله آویزه گوش متعلم گردد.

زمانی که یک متعلم مکتب با کتاب انس بگیرد، در پوهنتون وی نیاز جدی به رهنمایی نخواهد داشت و خود به خود به یک فرد کتاب خوان و کتاب دوست مبدل خواهد شد. باید خانواده ها در مناسبت های خاص مثل اول نمره شدن کودک شان» در پهلوی سایر هدایا» اسباب بازی، باسیکل، ای پت و ...» چند جلد و مجله کودکانه نیز به وی هدیه بدهد و به این ترتیب به صورت مستقیم و غیر مستقیم وی را به مطالعه تشویق کند. در دوره مکتب و پوهنتون اساتید باید مشوق اصلی مطالعه دانش جویان باشند و با استفاده از راه های گوناگون آن ها را به مطالعه تشویق و ترغیب کنند.

در هر مکان و زمان مطالعه کنیم

در گذشته پژوهش گران آموزش و پرورش و متخصصین مطالعه تاکید داشتند که افراد باید در مکان های مشخص و زمان های معین مطالعه کنند، اما با سرعت یافتن آهنگ زندگی و مصروف شدن بشر در امور زندگی روش مطالعه نیز متحول گردید، حالا توصیه اصلی پژوهش گران این است که با استفاده از فرصت در هر جا و هر وقت مطالعه کنید. اگر شما منتظر نوبت داکتر معالج تان هستید و قرار است نوبت شما بعد از دو ساعت برسد، بجای این که این دو ساعت را بدون داشتن هیچ مضمون و سرگرمی هدر بدهید و در آخر هم حساسی خسته و کلافه شوید و یاهم در شبکه های اجتماعی بچرخید خوب است که در این مدت به مطالعه یک کتاب و یاهم مجله

که با خود دارید مشغول شوید، این کار دو فایده مهم دارد، اول این که شما متوجه گذر زمان نخواهید شد و به هیچ وجه احساس خستگی نخواهید کرد و از سوی دیگر با مطالعه یک مطلب مفید و جدید به دانش و معلومات خویش خواهید افزود. اگر شما یک دانش جو و یا کارمند دولت هستید و روزانه به مدت یک الی دو ساعت در موتر سفر می کنید، می توانید در این مدت عوض این که با راکب بغل دستی تان در مورد مسایل تکراری و پیش افتاده روزمره حرف بزنید و خودتان را خسته کنید، بجای آن مطالعه کنید و چیزی تازه بیاموزید.

از زبان فارسی ضرب المثلی به این مضمون وجود دارد: «ترک عادت موجب مرض می گردد»، این ضرب المثل به اهمیت عنصر» عادت» تاکید می کند، به راستی هم که عادت نقش مهمی در پیش برد همه امور زندگی دارد و انسان ها قسمت اعظم امور زندگی خویش را از روی عادت انجام می دهند. ما در زندگی به چیزی های خوب و بد عادت می کنیم و زمانی که به یک پدیده عادت می کنیم به سختی می توانیم آن عادت را از خویش دور کنیم و در بعضی موارد اصلاً نمی توانیم آن را ترک کنیم. هر فردی که توانایی خواندن و نوشتن را به صورت ابتدایی داشته باشد باید خودش را با مطالعه عادت دهد، اما چگونه می توانیم کودکان و نونهالان را به مطالعه عادت دهیم؟

هر خانواده در قبال کودکان شان مسوولیت های متعدد دارند، هر پدر و مادر باید به صحت و سلامت کودک شان توجه کنند، به تغذیه آن ها توجه کنند، در تربیه و پرورش درست آن تلاش کنند، در پهلوی این مسایل هر خانواده مسوولیت دارد تا کودکان شان را به مطالعه تشویق کنند، در سبد خرید ماهانه هر خانواده یک مقدار معین پول باید به خرید کتاب و مجله کودکانه اختصاص یابد، متاسفانه و شور بختانه در سبد خرید

یو خوب وو خو په تته حافظه کې رانه ورک دی له متن دی را وتی په حاشیه کې رانه ورک دی سکون وو خو په ژوند کې چپرتنه هم په لاس رانگی شاید چې د جنت په دروازه کې رانه ورک دی یو بار وو چې تصویر یې ما ساتلی وو په زړه کې حیران یم د آینو په قافله کې رانه ورک دی د روح د بلبل غر وو له گلپانو ښویدلی لټون کوم د پرخو په دانه کې رانه ورک دی ورغوي کې مې ناست وو سپین د واورې یو بخرکی پیدا به شي؟ په ټکنده غرمه کې رانه ورک دی چا وې چې په ایرو کې به ناڅاپه را زرغون شي یو زړی د ارمان وو په جگړه کې رانه ورک دی یوه باندي زر څپې د مینې راغلی زه یې یوورم خان گورم چې په کومه یوه څپه کې رانه ورک دی یو کیف دی چې کاروان به یې غزل ته خېژومه دعا راته کوئ په یوه تپه کې رانه ورک دی!

شاعر: پیرمحمد کاروان

لنډ حکایت

تاسو لکه چې خائته د رزق ورکوونکي فکر کوئ؟! یو نوکر د خپل مالک ډېر زیات تابعدار او منونکی و، او مالک یې هم له دې نوکر څخه ډېر خوښ او راضي و، د وخت په تېرېدو سره مالک یوه ورځ د دې نوکر په تنخوا کې پنځه روپۍ ور زیاتې کړې، خو د نوکر په تابعدارۍ کې هېڅ فرق رانغی او په سم ډول یې له مالک څخه مننه هم ونه کړه. مالک سخت په غوسه شو، چې ما د ده په تنخوا کې پنځه روپۍ زیاتې کړې او ده آن له ما څخه سمه مننه هم ونه کړه، نو بېرته یې د نوموړي له تنخوا څخه پنځه روپۍ کمې کړې.

د نوکر تابعداري بیا هم هماغسې وه او د تنخوا په کمېدو یې مالک ته هېڅ شکایت او گپله ونه کړه. مالک هغه را وغوښت او ورته یې وویل: ډېر عجیب انسان یې، ما ستا په تنخوا کې پنځه روپۍ زیاتې کړې، بیا مې بېرته کمې کړې، خو په تا کې هېڅ بدلون رانغی آخر ولې؟ نوکر وویل: تاسو لکه چې پر خپل ځان د رزق ورکوونکي گومان کړئ؟

زما زوی پیدا شو، په سبا یې تاسې زما په تنخوا کې پنځه روپۍ زیاتې کړې، نو زه پوه شوم، چې الله تعالی راته د زوی د راکولو سره سم د هغه رزق هم راکړ، نو د الله ﷻ شکر می اداء کړ، بیا چې په کومه ورځ تاسې زما له تنخوا څخه پنځه روپۍ کمې کړې، نو په هغه ورځ زما مور وفات شوه، فکر مې وکړ، چې مور مې له ځانه سره خپل رزق هم یوور، نو بیا مې هم د الله پاک شکر اداء کړ او مطمئن شوم، چې رزق ورکوونکی او اخیستونکی یواځې الله ﷻ دی. مالک په ژورو فکرونو کې ډوب شو، نوکر هم لږه شېبه خاموش و، بیا یې ژوره ساه واخیسته، سر یې را پورته کړ او مالک ته یې وویل: صاحب! دا د رزق او روزي ورکولو او اخیستلو فیصلې یوازې د الله ﷻ له لوري کېږي، انسانان صرف یوازې د یو بل لپاره اسباب جوړېږي، نه رزق ورکوونکي.

شعر او ادب

د دې صفحې ترتیب کوونکی: الفت الله حلیم

حمد

دا غرونه یې پیدا کړې دي اسمان یې پیدا کړی انسان یې پیدا کړی دی حیوان یې پیدا کړی دوزخ او جنت دواړه دي زما او ستا لپاره خو شرط یې ورته اېښی امتحان یې پیدا کړی کلام د پاک الله دی خو قانون زما اوستا دی تورات یې نازل کړی دی قران یې پیدا کړی دا ستا لپاره جوړ ترینه عذاب کله رحمت شي د شړکنده باران سره طوفان یې پیدا کړی پنځه وخته لمانځه کې که ته خدای یادی جومات کې مرغۍ یې ثنا وایي گلستان یې پیدا کړی اسلمه عاجزي کړه یو عاجز غوندې بنده شه ته هم له خاورو جوړ یې خاکستان یې پیدا کړی شاعر: انجنیر محمد اسلم اسلم

د رزق د پراخۍ دعا!

رسول الله ﷺ د رزق د پراخۍ، فقر او غربت نه د خلاصۍ داسې وظیفه راښودلې ده. له حضرت عمر رضي الله عنه څخه روایت دی، چې زه له رسول الله ﷺ سره ناست وم، یو سړی راغی وپې ویل ای د الله رسوله! لاس مې زیات تنگ دی.

رسول الله ﷺ ورته وویل: ایا تا د فریښتو لمونځ او د مخلوق تسبیح ویلې؟ د دې په برکت به رزق ومومي.

ابن عمر رضي الله عنه وایي ومي ویل ای دالله رسوله د فریښتو او مخلوق لمونځ او تسبیح کومې دي؟ وپې ویل.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ ، اسْتَغْفِرُ اللَّهُ

دا کلمات سل ځله د شپې په وروستی برخه کې (سپییدو داغ او سههار راختلو تر منځ) ویل لاندې فواید لري: دنیا به درته سر ښکته کوي ، دلیلله او ډیره راشي او ددې کلیماتو په ویلو الله ﷻ د هري کلیمې نه فریښته پیدا کوي چې د قیامت تر ورځې تسبیح وایې او اجر ثواب یې تاته رسېږي.

زموږ الله ﷻ د شپې په آخري دریمه برخه کې لاندې او نژدې اسمان ته (بلا کیفه) را کښته کېږي. او وایي

څوک دعا کوونکي شته چې دُعا یې قبوله کړم؟

څوک رزق غوښتونکي شته چې ور یې کړم؟

څوک بڅښنه غوښتونکې شته چې بڅښنه ورته وکړم؟

ترتیب: انجنیر سلیمان حکیمي

در وصف علم و دانش

ارزش انسان ز علم و معرفت پیدا شود

بسی هنر گر دعوي بیجا کند رسوا شود

هر که بر مردان حق پیوست عنوانی گرفت

قطره چون اصل به دریا می شود دریا شود

ای که بر ما می کنی از جامه نو افتخار

افتخار آدمی کی جامه دیبا شود

قیمت گوهر شود پیدا بر گوهر شناس

قدر ما در پای میزان عمل پیدا شود

آدمی هرگز نمی بیند ز سنگینی گزند

از سبک مغزی بشر چون سنگ پیش پا شود

در مسیر زندگی هرگز نمی افتد به چاه

با چراغ دین و دانش گر بشر بینا شود

ما که در راه طلب دم از حقیقت می زنیم

طعنه های مدعی کی سد راه ما شود

سر فرو می آورد هر شاخه از بار آوری

می کند افتادگی انسان اگر دانا شود

چند روزی گر به کام مدعی گردد فلک

غم مخور خسرو که روزی هم به کام ما شود

(خسرو)

د کابل د طبي علومو پوهنتون لنډه تاريخچه

ليد لوری:

هيله مند يو چې په ملي او سيمه ايزه کچه په طبي زدکړو کې د ښه والي د رامنځته کولو او يوه لوړ سنت او نوښت د روزلو، څيړني او روغتيايي آسانتياوو له لارې د روغتيايي پاملرنو د پوهنيزو ټولنو په منځ کې د يوه مخکښ او لارښود پوهنتون په بڼه وپېژندل شو.

دنده:

لاندينيو ټکيو ته ژمنتيا د کابل د طبي علومو پوهنتون دنده ده:

- په ښوونه او روزنه کې نوښت
- داسې کلتور چې په هغه کې پوهنيزې څيړنې دڅيړنې، له ناروغ څخه د پالنې او زده کړې لامل گرځي.
- په ځانگو، پوهنځيو او مؤسساتو کې لاس ورکړه.
- په پرله پسې ډول د ناروغ د تجربې او د پالنې څرنگتيا د ښه کولو لپاره هڅه
- د ناروغ څخه د پالنې د نويو لارو چارو خوښول او وده
- د سيمه ايزو، ولايتي او نړيوالو ټولگو روغتيا د ښه والي لپاره ژمنتيا
- ارزښتونه:

- لوړوالی
- د ناروغ څخه پالنه
- ډله ايز کار
- درناوی او اوښتنه
- مشري
- مسوليت اخيستنه او روڼتيا
- اخلاقي ستندرد
- گډون
- انصاف
- نوښت
- اکاډميکه آزادي
- د زده کړې سره ژوند
- ټولټالې
- ژمنتيا او اغېزمنتيا

- د کابل طبي موسسه د عامې روغتيا وزارت سره گډه شوه.
- د مؤسسې کتابتون لا نور هم سمبال شو او د روغتيا نړيوال سازمان په مرسته پرمختللی او سمبال رسنيز مرکز رامنځته او سمبال شو.
- له شپږو کلونو څخه اووو کلونو ته د زدکړو دورې بدلون PCB دوهم ځلي منځته راتگ سره.
- پنځم پړاو: دکابل ابو علي سينای بلخي طبي موسسه له کال 1992 تر 1996
- په 1993 کال کې خپلمنځي جگړې ته په پاملرنې سره، د عامې روغتيا او 400 بستريز روغتون آسانتياووو چې اداري او دعملي کار آسانتياوې يې دې موسسې ته چمتو کړې وې.
- په کال 1995 کې د کابل طبي انستيتوت خپل اصلي ځای ته وليږدول شو او د کابل د طبي علومو پوهنتون بيا روغونه پيل شوه.
- شپږم پړاو: د کابل طبي انستيتوت له 1997 تر 2001
- د کابل طبي انستيتوت له عامې روغتيا وزارت څخه جلا او د لوړو زدکړو وزارت ته اړوند شو.
- په دې پړاو کې ښځينه زده کوونکي په دې پوهنځی کې د زدکړې لپاره جوړ شو.
- اووم پړاو: د کابل طبي انستيتوت له 2001 کال څخه تر اوسه
- په کال 2004 کې د کابل طبي پوهنتون ته لوړ شو.
- په کال 2005 کې د ماشومانو طب پوهنځی منحل شو.
- په کال 2005 کې د نرسنگ پوهنځی رامنځته شوه.
- په کال 2010 کې د عامې روغتيا پوهنځی را منځته شوه.
- په کال 2015 کې کيوتی کالج رامنځته شو. په روان کال کې دې کابل دې طبي علومو پوهنتون په رسمي بڼه د کليفورنيا طبي بورډ له خوا و پېژندل شو.
- په کال 2016 کې د کابل طبي پوهنتون د کابل د طبي علومو پوهنتون ته لوړ شو.

په کال 1932 کې طب پوهنځی د لومړنی لورو زدکړو مؤسسې په توگه رامنځته شو.

• په کال 1980 کې د ستوماتولوژي او د ماشومانو طب پوهنځی د طبي زدکړو په مؤسسه کې ور زيات شول او نوم يې د کابل دولتي طب پوهنځی ته واوښت.

- په کال 2004 کې د کابل طبي پوهنتون ته لوړ شو.
- په کال 2005 کې د ماشومانو طب پوهنځی منحل شو.
- په کال 2005 کې د نرسنگ پوهنځی منځته راغلی.
- په کال 2010 کې د عامې روغتيا پوهنځی را منځته شوه.
- په کال 2011 کې د روغتيايي متممو زده کړو پوهنځی رامنځته شو.
- په کال 2015 کې کميونتي کالج رامنځته شو.
- د طب پوهنځي منځ ته راتگ (-1932 1945)

پرمختللي طب ته د هېواد اړتيا او طبابت ته د پاچا محمد نادر شاه پاملرنې د 1931 کال د مارچ د مياشتې په 22 د يکشنبې په ورځ د ماسپين په 3:00 بجو په دلگشا ماڼۍ کې غونډه ترسره کړه او هوډ يې وکړ تر څو د طب پوهنځی په دارالامان ماڼۍ کې تاسيس شي.

لومړی پړاو: ترکيې ته اړتوب له 1932- 1945 د تاسيس له وخته ترکيې د کابل طب پوهنځي سره لاس ورکړه لرله. په لومړي سر کې د موسسې رئيس ډاکټر رفقي بيگ (ترکی) وا او وروسته ډاکټر حسن رشاد بيگ (ترکی) د رئيس په توگه وټاکل شو. په وروستيو کې ډاکټر زاهدي بيگ (ترکی) دې دندې ته وگومارل شو. د دې پړاو په لړ کې دغه علمي هيئت اوه دورې فارغان لرل.

دوهم پړاو: دکابل طب پوهنځي تواميت د فرانسې سره له 1946- 1955

• په کال 1945 کې پرهېولانرا د کابل طب پوهنځي د رئيس په توگه وگومارل شو.

• د دې پړاو په لړ کې دغه پوهنيز هيئت لس دورې فارغان لرل.

• دکابل طب پوهنځي د ښوونې او آرمونينو قوانين او مقررات رامنځته او پلي شول.

• دريم پړاو: د کابل طب پوهنۍ په 1956- 1978 کلونو کې

• ډاکټر فقير احمد شفا د کابل طب پوهنځي د معاون په توگه وگومارل شو او په کال 1956 کې ډاکټر محمد عثمان انوري د کابل طب پوهنځي د لومړني رئيس په توگه وگومارل شو.

• يو قانون د زدکړې لپاره جوړ شو.

• د وينې بانک رامنځته شو.

• په دې دوره کې د ښځينه زده کوونکو نوم ثبتونه شوې وه.

• ډيری افغان ښوونکي د مقرراتو پر بنسټ وگومارل شول.

• د کابل طب پوهنځي خپرونو وده وکړه او درسي کتابونه په فارسي ژبه خپاره شول.

• څلورم پړاو: د کابل طب پوهنځی له 1978 تر 1991 کال پورې

• د کابل ابو علي سينای بلخي دولتي طبي موسسې ته د کابل طب پوهنځي وده.

• د لېسانس سند د ماسټرۍ سند ته لوړ شو.

و درعرصه داخلي به سود طبقات بالا ولي با هزينه توده هاي فقير و طبقات ستم ديده و ضعيف تمام ميشود. جهاني شدن وسايل و ابزاري را در اختيار دارد که ازطريق آن ها قادر است جهت تحقق اهدافش در کشورهاي جهان، تأثير گذار بوده و اعمال فشار نمايد از جمله بانک جهاني، صندوق بين المللي پول سازمان تجارت جهاني و شعبه هايش و ديگر مؤسسات سازمان ملل، شرکتهای بزرگ چند مليتي و قاره پيماها و اقيانوس نوردها. گرچه فرايند جهاني شدن اقتصادي درحوزه هاي نمادين، مانند سرمايه گذاري مستقيم خارجي و به ويژه بازارهاي مالي و پولي بسيار شديد و پرشتاب است ولي درحوزه هاي مادي نيز چنين فرايندي را ميتوان شناسايي کرد امروز علاوه برجريان و نقل و انتقال فراملي کالاهاي مادي که در تجارت جهاني فزاينده نمود ، براي نيروي کار هم بازار جهاني شکل گرفته است. هرروز برتعداد انسان هاي که در جستجوي کار مناسب کشورخود را ترک ميکند، افزوده ميشود و پديده مهاجرت ابعاد وسيع تر و پيچيده تري مييابد از اين رو برخي عقيده دارند که عنصر کنوني را بايد عنصر مهاجرت دانست برآوردهاي کلي نشان ميدهند که امروز حدود صد ميليون انسان بيرون از کشورهاي متبوع خود زنده گي ميکنند، می توان همه اين افراد را که حدود ¼در صد جمعيت جهان هستند در رديف مهاجران اقتصادي قرار داد اکثران ها افرادي هستند که به انگيزه هاي اقتصادي و سياسي وطن خود را ترک کرده اند و بنابراین در درجه نخست اين ها پناينده اقتصادی گفته می شوند.

به هرحال اگر جهاني شدن اقتصادي، جريان جهاني کالا، پول، خدمات، اطلاعات و نيروي کارباشد افزايش شمار مهاجران در گستره جهاني را بايد جنبه اي از اين فرايند دانست. بررسي ها و آمارها نشان ميدهد شرکتهای چند مليتي نقش اساسي در جهاني شدن توليد و مبادلات پولي و مالي دارند اکنون آن ها عهده دار حدود ۱/۳ الي ۱/۴ حصه توليد جهاني هستند و حجم اعظمي از محصولات مورد نياز بازار مصرفي جهان را تأمين ميکنند حدود هفتاد در صد تجارت جهاني نيز به واسطه اين شرکتهای انجام ميشود اصلي در عرصه سرمايه گذاري مستقيم خارجي به شمار مي آيند و حدود هشتاد در صد از اين گونه سرمايه گذاريها را انجام ميدهند. نقش شرکتهای چند مليتي در بازار هاي مالي هم کليد و قابل توجه است. که اين ها همه پديده های مهم جهانی شدن اقتصاد به شمار می رود که به صورت چشم گیر در حال رشد است.

جهاني شدن اقتصاد!

ترتيب کننده: عبدالمرید "کوهستانی"

جهاني رفته رفته بيشتتر شد و در سده نهم که سرمايه داري به مثابه شکل مسلط نظام اجتماعي، اقتصادي قد علم کرد. شتاب گرفت و همراه با گسترش سرمايه داري فرايند جهاني شدن اقتصادي نيز با شتاب و شدت فراينده اي تداوم يافت، پيشرفتهای چشم گير در حوزه فن آوري و امکانات ارتباطي هم امکان ادغام شمار بيشتتر از اقتصادهاي ملي و محلي را در اقتصاد جهاني تسهيل کرد و حجم بسيار زيادي از فعاليتهاي اقتصادي روزافزون را به شبکه هاي اقتصادي جهان پيوند زد. البته فرايند جهاني شدن اقتصاد با نوسان ها و فراز و نشيب هاي همراه بوده است دهه هاي پاياني سده نوزدهم و سالهاي آغازين سده بيستم، زمان شکوفايي يکي از جنبه هاي اصلي جهاني شدن اقتصادي بود در اين دوره حجم تجارت بين المللي به نحو بي سابقه اي افزايش يافت و سرمايه داري جوان گامهاي بلندي در راستاي تبديل جهان به بازار واحد براي فروش توليد هاي خود برداشت. ولي هنوز چندسالي از عمر اين نظام در سده بيستم نگذشته بود که دچار بحران شد و تشديد اين بحران به دو جنگ جهاني انجاميد. برخي نظريه پردازان جهاني شدن معتقدند که پيشرفت بسيار شتابان اين جنبه از جهانی شدن اقتصاد عمدتاً در ماهيت نمادين آن ريشه دارد از آن جا که مبادلات در حوزه هاي مالي و پولي به کمک واسطه هاي نمادين انجام ميشود عوامل طبيعي، سياسي و فرهنگي کمترین تأثير بازدارنده را دارند و گسترده تحرك سرمايه به سرعت جهاني ميشود در شکل گيري يك بازارسهام جهاني، بازارجهاني کالا، امکان مبادله نقدینگی در سطح جهاني و تحرك سرزمين پرشتاب، براي نخستين بار به معنای شکل گيري يك بازار جهاني واحد براي پول و عرضه اعتبار پيدا کرد. جهاني شدن بيانگر اقتصاد بازار و پيامد آن يعني تجارت آزاد بين کشورهای جهان است و آن را بر صنايع داخلي و عدم توانايي اين صنايع در رقابت با صنايع پشتتاز خطرناک توصيف می شود اين که چطور ماهي هاي کوچک با مارهاي بزرگ به رقابت بپردازند.

در اين ميان عده اي راجع به خصوصي سازي صحبت کرده اند که عبارت است از واگذاري مالکيت بخش عمومي و شرکتهای به بخش خصوصي در حوزه تفکر کاهش نظارت و قدرت حکومت ملي در اين راستا گروهی در مورد توسعه دايره توليد و بازاریابی سخن گفته اند که هيچ کارخانه يا شرکتي محصور در يك کشور نميباشد، بلکه يك کارخانه يا شرکتي داراي فروعی در کشورهای ديگر است شايد کارخانه در آسيا مستقر بوده ولي شعبه هايش در اروپا، امريکا باشد. در اين باره عده اي اثر جهاني شدن بر ملت ها و طبقات را مورد اعتبار قرارداده و گفته اند که آن در عرصه بين المللي به سود ملل پيشرفته ولي با هزينه ملت هاي درحال توسعه

شايد نزد اکثر افراد بارزترين شکل جهاني شدن و آن چيزي که عرصه وسيعي از بحث و تحليل پژوهشگران و محققان زيادي را به خود اختصاص داده، همان جهاني شدن اقتصاد باشد. بخاطر اهميت اقتصاد بخصوص در عصر حاضر و تأثيرش برسياست داخلي، منطقه اي و بين المللي، تا آنجا که بعضي گفته اند جهاني شدن به معني زيرنظام سرمايه داري بردن جهان است. تأثير روند جهاني شدن بر اقتصاد امر واضح و آشکاري است که چشم در مورد آن به خطا نمبرود و حتي به غير متخصصان هم پوشيده نيست بنابراین آن به صورت ملموس برتوليد، مصرف تبادل و توزيع تأثير ميگذارد. گرچه هنوز تعريف جامع و دقيق از جهاني شدن اقتصاد که در جامعه علمي مقبوليت نسبي داشته باشد وجود ندارد ولي پيرو تنوع در تعريف فرايند جهاني شدن، تعريف هاي گوناگون از جهاني شدن اقتصاد عرضه شده است اين گوناگوني در درجه نخست از تاکيد و تمرکز برجنبه تاريخي جهاني شدن اقتصادي منطق و مکانيسم اين پديده جنبه هاي مختلف و حتي آثار و پيامدهای آن سرچشمه ميگيردعلايق و پايبندي هاي نظريه پردازان نيز در تعدد و تنوع تعريف و مفهوم بندي جهاني شدن اقتصاد مؤثر است. اگر جهاني شدن اقتصادي با يکپارچه گي روزافزون نظامهاي اقتصادملي واحدهمراه باشد طوري که سازماندهي عملي فعاليت اقتصادي از مرزهاي ملي فراتر رود، ميتوان گفت اقتصاد جهاني در حال ظهور است در اقتصاد جهاني شده از لحاظ نظري انتظار ميرود همچنان که ارزش واقعي متغيرهاي کليدي اقتصادي(توليد، قيمت ها، دستمزدها و نرخ هاي بهره) به رقابت جهاني پاسخ ميدهند نيروهاي بازار جهاني برشرایط اقتصاد ملي برتري يابند. درست همان طور که اقتصاد هاي محلي در بازارهاي ملي غرق ميشوند آزمون واقعي جهاني شدن اقتصادي نيز اين است که آيا گرايش هاي جهاني الگوي يکپارچه گي و ادغام اقتصادي جهاني، يعني وجود بازار واحد جهاني را تايد ميکنند يا نه از اين لحاظ ميگویند که شواهد موجود بسيار کمتر از دعاوي اغراق آميز بسياري از جهان گريان است حتي در بين دولتهای عضو سازمان توسعه و همکاري اقتصادي که بي ترديد به هم پيوسته ترين مجموعه نظامهاي اقتصادي هستند گرايش هاي معاصر فقط نشان دهنده ميزان اندکي از يك پارچگي و ادغام اقتصادي و مالي هستند. از لحاظ تاريخي تقدم و برتري به جهاني شدن اقتصادي تعلق دارد با آن که ميتوان پيشينه اي حدود چندین دهه و حتي چند سده براي تحولات مؤثر در شکل گيري يك جامعه و نظام سياسي جهاني و يا فرهنگ جهاني شناسايی کرد. اما اقدامت فرايند جهاني شدن اقتصادي بيشتراست ولي برخي مورخان تحولات اقتصادي جهان عقیده دارند که پيشينه جهانی شدن اقتصادي به سده شانزدهم باز ميگردد. ادغام و همگرایی اقتصادي در عرصه

تحقیق

غ.د. خاورين

۸- انتخاب موضوع تحقیق

انتخاب یک موضوع مناسب برای تحقیق در هر بخشی از علوم، مستلزم آشنایی با مبانی مفهومی، نظریه های علمی تشکیل دهندهٔ آن و معلومات در مورد آخرین پیشرفت ها و انکشافات در آن بخش علم میباشد.

هر فعالیت تحقیقی مستلزم مشخص ساختن و روشن ساختن موضوع آن میباشد. مشخص ساختن موضوع تحقیق، نخستین گام برای تحقیق است. چون آغاز کار تحقیق همانا انتخاب موضوع تحقیق است، بنابراین باید بدون عجله و با دقت تمام روی آن فکر شود. هرگاه امور مقدماتی یک برنامه درست تنظیم شود، امور بعدی و اساسی به وجه احسن و حسب مرام پیش خواهد رفت. از این لحاظ ایجاب میکند تا فرصت کافی به خاطر فکر کردن برای انجام سازماندهی مراحل اولیهٔ تحقیق داشته باشیم که عبارت از تعیین موضوع تحقیق، انتخاب روش برای انجام تحقیق، انتخاب نوع روشهای آماری مناسب جهت تجزیه و تحلیل یافته ها میباشد.

به منظور انتخاب موضوع، محقق باید ابتدا ساحهٔ وسیعی را که میخواهد در آن تحقیق کند، در نظر بگیرد. حوزهٔ تحقیق باید مورد علاقهٔ محقق بوده و ارادهٔ کنجکاوی را در آن ساحه داشته باشد، در غیر آن انگیزه برای تلاش نخواهد داشت.

سپس باید موضوع مشخصی را که نهایت مورد علاقهٔ اوست برگزیند. مشخصاً این که محقق باید سوالی را که میخواهد از راه تحقیق به آن جواب پیدا کند، مشخص

۲۰۲ مه گڼه - نهم کال - ۱۴۰۱ هـ.ش - زمري

نماید. به گونهٔ مثال؛ محققی که رشتهٔ تخصصی اش علوم حیاتی است، میخواهد در عرصهٔ میکروبیولوژی تحقیق کند، برایش سوالی پیدا شده که چرا در افغانستان زنها بیشتر به مایکروب مایکروبیتریم منتن میشوند. برای این سوال میخواهد پاسخ علمی دریابد. بنابراین موضوع تحقیق خود را «تناسب شیوع مایکوبکتریم توپرکلوز در زنها ومردها» انتخاب میکند. بعد از انتخاب موضوع، محقق مجبور است بداند که در کجا آن را جستجو کند.

نخستین و بهترین منبع به خاطر انتخاب موضوع تحقیق، همانا تجارب شخص خود محقق است. به گونهٔ مثال؛ برای استادی که در پوهنتون بخشی از علوم طبیعی (مثلاً جینتک) را تدریس میکند، ممکن سوالی مطرح شود که آموزش این مضمون با سوال و جواب خوبتر صورت میگیرد یا از طریق نمایش سلایدها ذریعهٔ پاورپاینت؟! و یا میخواهد بداند که کدام گروه محصلان در مضمون جینتک درخشش خوبتر دارند؟ یا کدام شیوهٔ جدید را میتوان جانشین شیوه های کلاسیک تدریس نمود تا نتیجهٔ خوبتر به دست آورد؟ بنابراین در رابطه به انتخاب موضوع تحقیق گفته میتوانیم که تجارب شخصی محقق میتواند در گام نخست در انتخاب موضوع تحقیق برایش کمک کند. منبع/ مورد دوم برای انتخاب موضوع تحقیق، استنتاج فرضیه یا فرضیه ها از نظریه ها است. مانند نظریه های مختلف یادگیری، نظریه های مختلف شخصیت، نظریه های مختلف جامعه شناسی، نظریه های رشد اجتماعی و غیره که بیشتر در علوم تربیتی و سلوکی کاربرد دارند.

غوره ویناوې

راټولونکي: ناصر خان شېرزي

د حضرت علي کرم الله وجهه يو څو گټورې ويناوې:

۱ : د چا په بريدۍ مه خوشالېږه؛ هسې

نه سبا له تا سره همداسې ونشي.

۲: **تر ټولو ستره خطاء د اولس او بيت المال سره خيانت کول دي.**

۳: **ښه دوست که هر څومره درنه خفه شي؛ خو بيا يې هم خوشاله کړه.**

مورد سوم برای انتخاب موضوع تحقیق، استفاده از نوشته ها و گزارشهای تحقیقات انجام شده در زمینهٔ مورد تحقیق محقق میباشد. محقق زمانی به استفاده از این مورد نیاز پیدا میکند که دو مورد قبلی برایش کار آمد نباشد. با این شیوه نه تنها این که محقق میتواند موضوع جالبی را انتخاب کند؛ بلکه در طی جستجو برای انتخاب موضوع مورد علاقه اش ممکن است نیاز به مطالعه و تجسس بیشتری احساس کند و در نتیجه علاقه مند شود تا تحقیق مشابهی را انجام دهد. یکی از خصوصیات تحقیق علمی قابلیت تکرار شدن آن است. تکرار تحقیقات دیگران برای محقق کار خیلی مفید است؛ زیرا محصل یا محقق با مطالعه و تجزیه و تحلیل انتقادی از نتایج تحقیقات دیگران و نوشته های تحقیقی شان میتواند با کمی نو آوری موضوع مناسبی را برای تحقیق در عرصهٔ مورد علاقه اش بیابد و انتخاب کند.

بالاخره مورد دیگر برای انتخاب موضوع تحقیق تفکر و تخیل ابتکاری محقق است. تفکر و تخیل ابتکاری زمانی برای انتخاب موضوع مفید و موثر است ک بر مبنای تجارب شخصی، استنتاج از نظریه ها و متون (نوشته ها و گزارشهای تحقیقات انجام شده) استوار باشد؛ زیرا برای تفکر علمی و تخیلات، اساس علمی به کار است. تفکر دانشمندان که بر پایهٔ معلومات، تجارب و مطالعات علمی استوار است، دارای مبنای استوار و علمی میباشد. در صورتی که تفکر و تخیل، پایه و اساس علمی نداشته باشد، انسان را به سوی وهم، تصورات واهی و هذیان می کشاند.

ادامه در صفحه ۷

هغه نامه

تحصيلات عالی

ادامه...

انتخاب موضوع تحقیق

به منظور تسهیل در فهم و درک موضوع، تمام رهنمایی ها را در رابطه به **انتخاب** موضوع تحقیق، به دو بخش تقسیم میکنیم:

1 - **خصوصیات یک موضوع خوب برای**

تحقیق

2 - **معیار های مهم برای انتخاب موضوع**

تحقیق

خصوصیات یک موضوع خوب برای تحقیق

یک موضوع خوب باید دارای خصوصیات زیرباشد:

- **عنوان آن تا حد ممکن کوتاه باشد.**

- **تا حد ممکن فاقد عبارت های اختصاری باشد.**

- **محتوای تحقیق را به خوبی منعکس کند.**

- **عنوان آن به صورت سوال نباشد.**

- **به جامعهٔ آماری مورد بررسی اشاره داشته باشد.**

- **جذاب و جالب توجه باشد.**

- **به ابتکار خاصی که در تحقیق وجود دارد، اشاره کند.**

معیار های مهم برای انتخاب موضوع تحقیق

- **موضوع تحقیق مورد علاقه مشخص باشد.**

- **موضوع مطابق به نیاز جامعه باشد و به اساس آن یک نیاز جامعه برآورده شده یا یک مشکل جامعه حل شده بتواند.**

- **موضوع تحقیق بدیع و جدید باشد.**

- **موضوعی که برای تحقیق در نظر گرفته شده، قابل تحقیق باشد (روی آن تحقیق انجام شده بتواند).**

- **محقق توانایی انجام آن را داشته باشد.**

- **ملاحظات اخلاقی و معیارهای قبول شدهٔ جامعه در تحقیق رعایت شود.**

- **منابع و اطلاعات مورد نظر برای تحقیق قابل دسترس باشد.**

- **امکان استفاده از همکاری در انجام تحقیق بین واحد ها و افراد گروه و سازمان موجود باشد.**

- **موضوعی برای تحقیق انتخاب شده باشد که مقرون به صرفه جویی باشد.**

شماره ۲۰۲- سال نهم- اسد - ۱۴۰۱ هـ. ش

ادامه... چگونه مطالعه کنیم تا ذهن نشین شود

بار بار بخوانید و یاداشت برداری کنید

تعدادی قابل ملاحظه ی از معلمین مکتب، دانش جویان پوهنتون ها و مطالعه گران آزاد شکایت دارند یکسان دارند و آن این است که وقتی آن ها مطالعه می کنند، محتوای آن در ذهن آن ها جذب نمی شوند و بعد از مدت اندک تمامی مفاهیم آن کتاب از یاد شان می روند و این مساله سبب دل سردی و دلزدگی آن ها می شوند و رفته رفته آن ها از مطالعه دست می کشند، راه حل آن چیست و چطور می توان محتوای یک کتاب را ذهن نشین کرد؟

عوامل متعددی وجود دارند که مانع یاد گیری و یاهم باعث فراموشی محتوای یک کتاب یا یک متن می شوند، اول مبتدی بودن مطالعه کننده، تعدادی زیادی از افرادی وجود دارند که تازه به مطالعه شروع کرده اند، این ها توقع دارند که باید تمامی محتوای یک کتاب در ذهن شان برای مدت طولانی باقی بماند، این کار برای مبتدیان ممکن نیست، برای این که ذهن انسان به مطالعه عادت کند باید برای یک زمانی معین مطالعه کند و در آغاز و حتا وسط راه پر توقع نباشد.

عامل مهم دیگری که باعث می شود مطالعه یک فرد اثر بخش نباشد، عدم علاقه آن به رشته مربوطه است به گونه ی نمونه اگر شخصی به علوم انسانی و به ویژه به ادبیات داستانی علاقه مند باشد، اما وی برخلاف علاقه اش رشته فزیک کوانتم را انتخاب کرده باشد و یاهم از سوی خانواده بر وی تحمیل شده باشد، و فرد مذکور به مطالعه کتاب های رشته

فزیک کوانتم بپردازد، احتمال این که محتوای آثار فزیک کوانتم در مغز وی باقی بماند بسیار کم است از این رو باید در ابتدا رشته مورد علاقه خود مان را انتخاب کنیم و بعداً در همان رشته به مطالعه بپردازیم. در صورت که در مطالعه فرد مبتدی هم نیستم و کتاب های مورد علاقه خودمان را هم می خوانیم، اما باز هم نمی توانیم مفاهیم و محتوای یک اثر را جذب کنیم در این صورت چه کنیم؟ در این راستا راه های گوناگون وجود دارند که مهم ترین آن به تکرار خواندن و یاد داشت برداری کردن است. هر متن دارای چندین لایه است و خواننده نظر به علاقه و گذشته مطالعاتی خویش می تواند به لایه های آن نفوذ کند، برای این که مفاهیم یک اثر در ذهن ما باقی بماند باید یک اثر را چندین بار بخوانیم، بجای این که چندین کتاب بخوانیم یک کتاب را چندین بار بخوانیم، عنصر تکرار نقش بسیار مهم و اساسی در یاد گیری و ماندگاری مطالب در ذهن ما دارد، اگر شما هم مثل دیگران از روش مطالعه تان نتیجه درست نگرفته اید و تا به حال از این روش « روش بار،بار خواندن» استفاده نکرده اید، این روش را حد اقل برای یک بار امتحان کنید و مطمین باشید که نتایج خوبی به دست خواهید آورد.در پهلوی بار، بار خواندن و به تکرار خواندن می توانیم نکات مهم یک اثر را یاداشت کنیم ، درهر جمله، هر پاراگراف، هر صفحه و هر فصل یک کتاب و یا مقاله واژگان کلیدی وجود دارد که ستون فقرات آن را تشکیل می دهد، در ابتدا باید این واژگان را بشناسیم و سپس آن را در کتابچه یاد داشت خویش بنویسم، زمانی که یک صفحه و یا یک فصل یک کتاب را می خوانیم برای

این که مطلب فوق در ذهن ما باقی بماند باید آن را به زبان و قلم خود به طور خلاصه بنویسم و بعد از این که مطالعه کتاب و یا مقاله مذکور به پایان می رسد به یاد داشت ها خویش مراجعه کنیم و آن ها را مرور کنیم و به این صورت می توانیم مفاهیم و مطالب یک اثر را درک و ذهن نشین سازیم.

بنوسید و یا دیگران گفت گو و بحث کنید

آهنگ سرعت زندگی بشر هر روز بیشتر می گردد و با گذشت هر روز زندگی ما مصروف تر و پیچیده تر می شود و دیگر از آن آرامش و آهستگی گذشته خبری نیست. هر قدر مشغله های زندگی بیشتر شود، ذهن آدمی به همان پیمانه مصروف و درگیر آن می گردد و این مساله تاثیر منفی روی تمرکز و یاد گیری می گذارد. آیا شما بعد از مطالعه یک اثر نگران فراموشی محتوا آن هستید؟

اگر شما در این اواخر یک زمان جذاب و یاهم یک مقاله علمی مهمی را خوانده اید و انتظار دارید تا محتوا آن زود فراموش تان نشود دو راه بسیار مهم و مناسب در اختیار شما در این باره قرار دارند، اول تمامی نکات کلیدی اثر مورد نظر را یاد داشت برداری کرده و سپس خلاصه آن را به زبان خودتان بنوسید و در شبکه های اجتماعی که استفاده می کنید نشر کنید. بعد از نشر آن هر ازگاهی به آن سرزده و متن را مرور کنید. در صورت که شما توانایی و یاهم وقت و علاقه نوشتن یاد داشت ها را ندارید می توانید درباره اثر یاد شده با صنفی ها، همکاران، اعضای خانواده و دوستان تان حرف بزنید و وارد گفت و گو جدی شوید، به تقد مفاهیم اثر بپردازید و به این ترتیب می توانید به مدت طولانی محتوای یک اثر را ذهن نشین سازید.

پایانه

در ابتدای این مقال یک سوال طرح کرده بودیم و آن این که:« چگونه مطالعه کنیم تا ذهن نشین شود؟»، برای یافتن پاسخ به آن یک سلسله متغیرها را بر شمردیم و در مورد آن به تفصیل سخن راندم، نتیجه نهایی آن این است که روش درست مطالعه کردن استعداد خدا دادی و مادرزادی نیست، بلکه یک پدیده کنسایبی است و راه های گوناگونی برای یاد گیری آن وجود دارند. پژوهش گران و متخصصین آموزش پرورش در این رابطه کتاب های قطور و مقالات طولانی نوشته اند و به عواملی متعدد در این زمینه پرداخته است. مهم ترین عنصر در بحث مطالعه در ابتدا ایجاد علاقه و سپس پرورش این علاقه است، همه ما و شما مسوولیت و مکلفیت داریم تا در این زمینه کار و تلاش کنیم. اگر یک پدر و مادر هستیم در قبال فرزندان خویش مسوول هستیم و باید کودکان خویش را به مطالعه شویق و ترغیب کنیم. اگر یک آموزگار هستیم باید شاگردان خویش را به مطالعه تشویق کنیم، اگر یک کارمند دولتی و یاغیر دولتی استیم باید همکاران خویش را به مطالعه تشویق کنیم و در مناسبت های خاص به همکارن خویش کتاب هدیه دهیم.اگر ما فعالین اجتماعی استیم، باید افراد که در اطراف ما زندگی می کنند و بالای آن ها تاثیر گذاراستیم را به مطالعه تشویق کنیم، همه ما در شرایط کنونی در شبکه های اجتماعی فعال استیم، یک بخش از فعالیت های ما ما باید به معرفی کتاب، فواید مطالعه و ... اختصاص یابد.